

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

İMALAT SANAYİİNDE KAPASİTE KULLANIM DURUM RAPORU 2020/IV

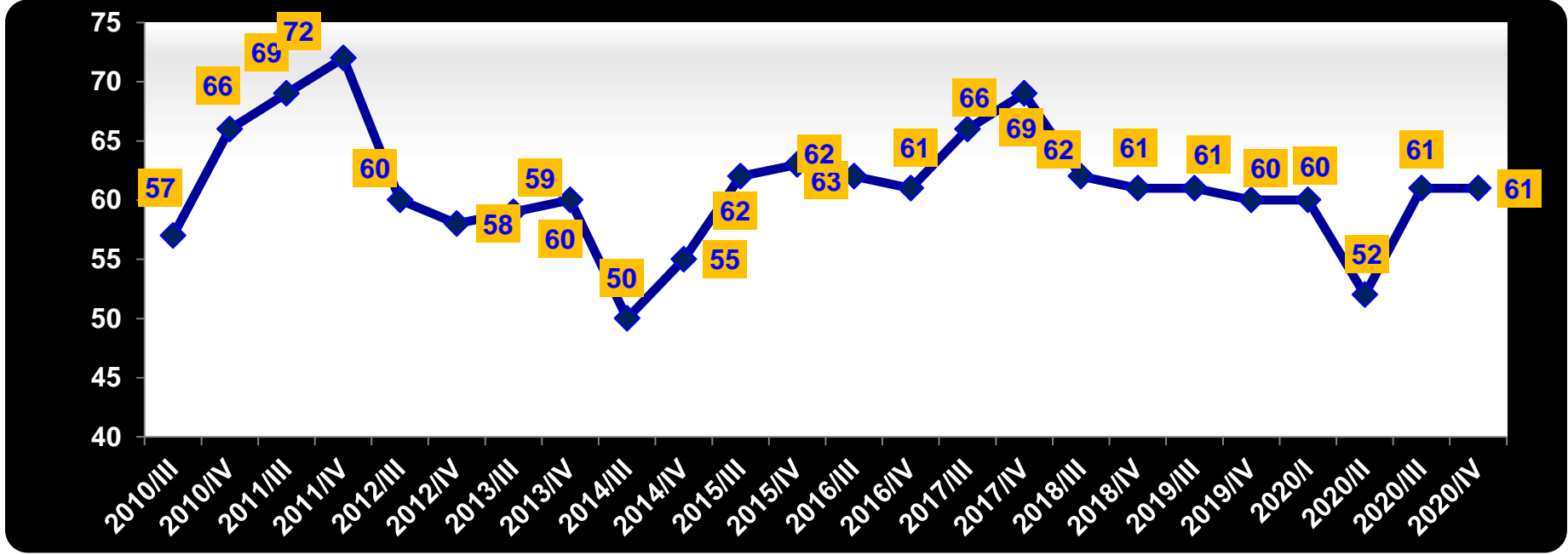
ŞUBAT 2021

AÇIKLAMA

- Ege Bölgesi Sanayi Odası olarak; 1980 yılından bu yana **«İmalat Sanayiinde Kapasite Kullanım Durumu»** çalışmasını yürütüyoruz.
- Merkez Bankası tarafından açıklanan aylık **Kapasite Kullanım Oranı** çalışmamızın da ana sorusunu oluşturmaktadır.
- Geçmişte kitap olarak basılan çalışmayı, 2018 yılından itibaren de kapsamlı bir rapor olarak kamuoyuna sunmak istedik.
- Çalışma; mevcut çeyrekte **gerçekleşen durum** ve sonraki çeyrekte **beklentilere** ilişkin önemli fikirler vermektedir
- **66** üyemiz, 2020 yılı IV. çeyrek için hazırlanan anket çalışmasına katılmıştır.
- Çalışma, **3 ayda bir** kısa bir anket ile üyelere sorulan sorulardan derlenmektedir.

EBSO KAPASİTE KULLANIM ORANI (%)

Kapasite Kullanım Oranı, kullanılan üretim kapasitesinin yüzdesidir.

Kapasite Kullanımı, ekonomideki genel büyüme ve talebi yansıtmaktadır.

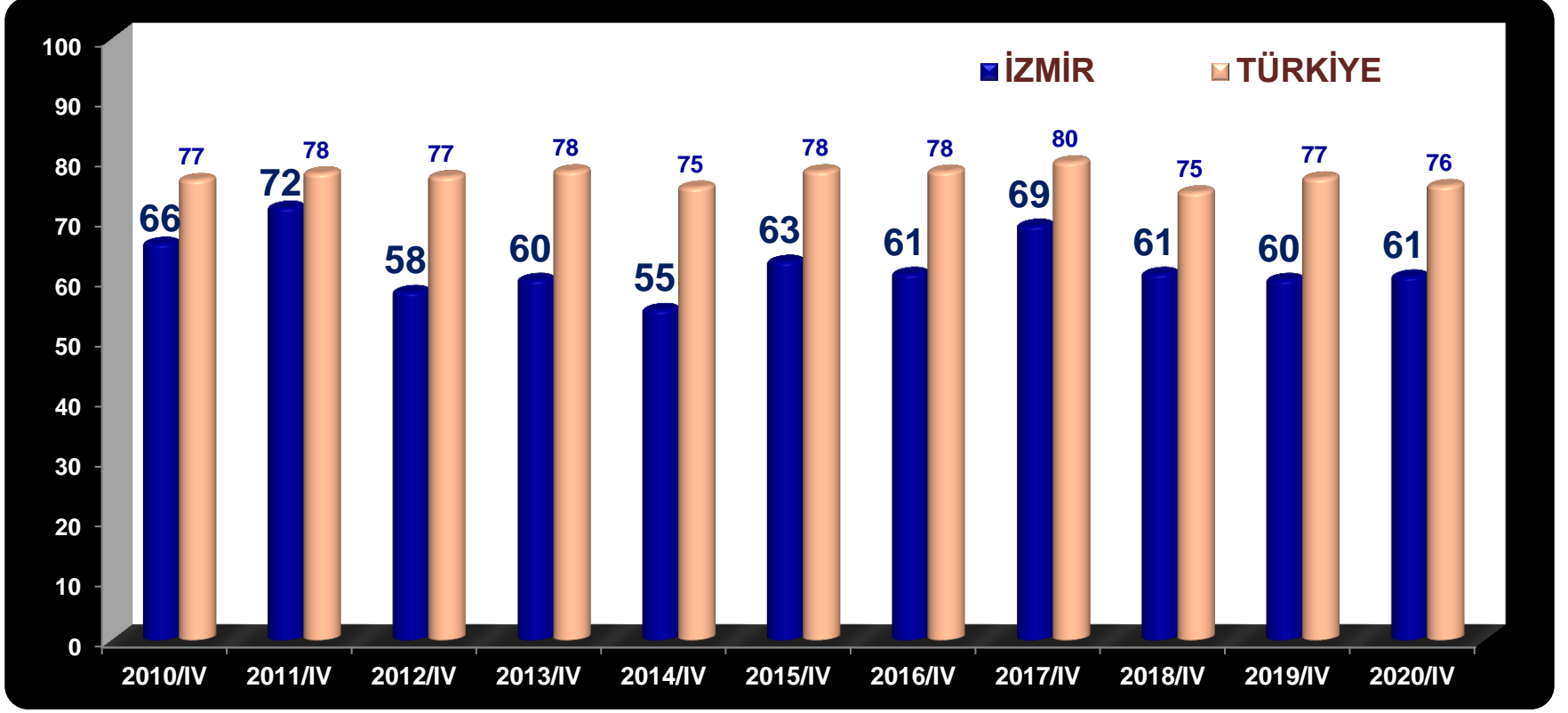
Değişimler; firmaların maliyet, karlılık ve nakit akışlarında değişimlere yol açtığı için yakından takip edilir.

EBSO üyelerine 3 ayda bir sorulan kapasite kullanım oranı, yatay seyrini koruyarak 2020 yılı IV. çeyrekte de **%61** olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılının dördüncü çeyreği için ankete cevap veren firmaların **%26'sı** tam kapasite ile, **%74'ü** atıl kapasite ile çalıştığını belirtmiştir.

EBSO SEKTÖREL KAPASİTE KULLANIM ORANI (%)

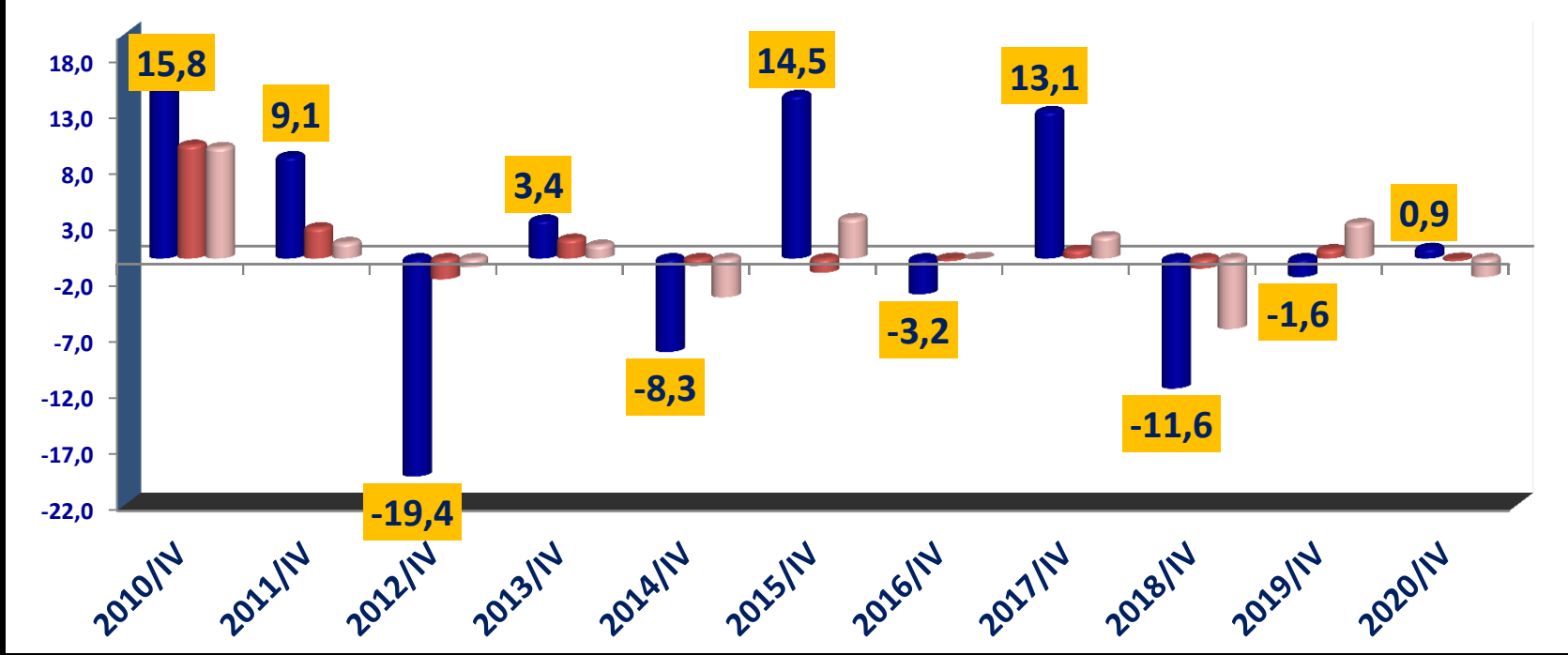
SEKTÖR ADI	KKO (%)
TEKSTİL VE DERİ ÜRÜNLERİ SANAYİ	56,17
GIDA SANAYİ	50,47
TÜKETİM	53,32
KAĞIT VE BASIM SANAYİ	98
AĞAÇ VE MOBİLYA SANAYİ	2
ÇEŞİTLİ İMALAT SANAYİ	57,22
KİMYA VE KİMYASAL ÜRÜNLER SANAYİ	69,99
İNŞAAT SANAYİ	35,00
DEMİR-ÇELİK, METAL VE DÖKÜM SANAYİ	75,21
ARA	56,24
MADEN, TOPRAK, MERMER ve CAM SANAYİ	47,24
TAŞIT VE OTOMOTİV YAN SANAYİ	57,67
MAKİNA SANAYİ	64,00
ELEKTRİK-ELEKTRONİK SANAYİ	54,07
YATIRIM	55,74

YILLAR İTİBARI İLE IV. ÇEYREK KAPASİTE KULLANIM ORANI (%)

Son 10 yılın kapasite kullanım oranı ortalaması; EBSO üyelerinde %63, Türkiye genelinde %76'dır.

YILLAR İTİBARI İLE IV. ÇEYREK KAPASİTE KULLANIM ORANI (%)

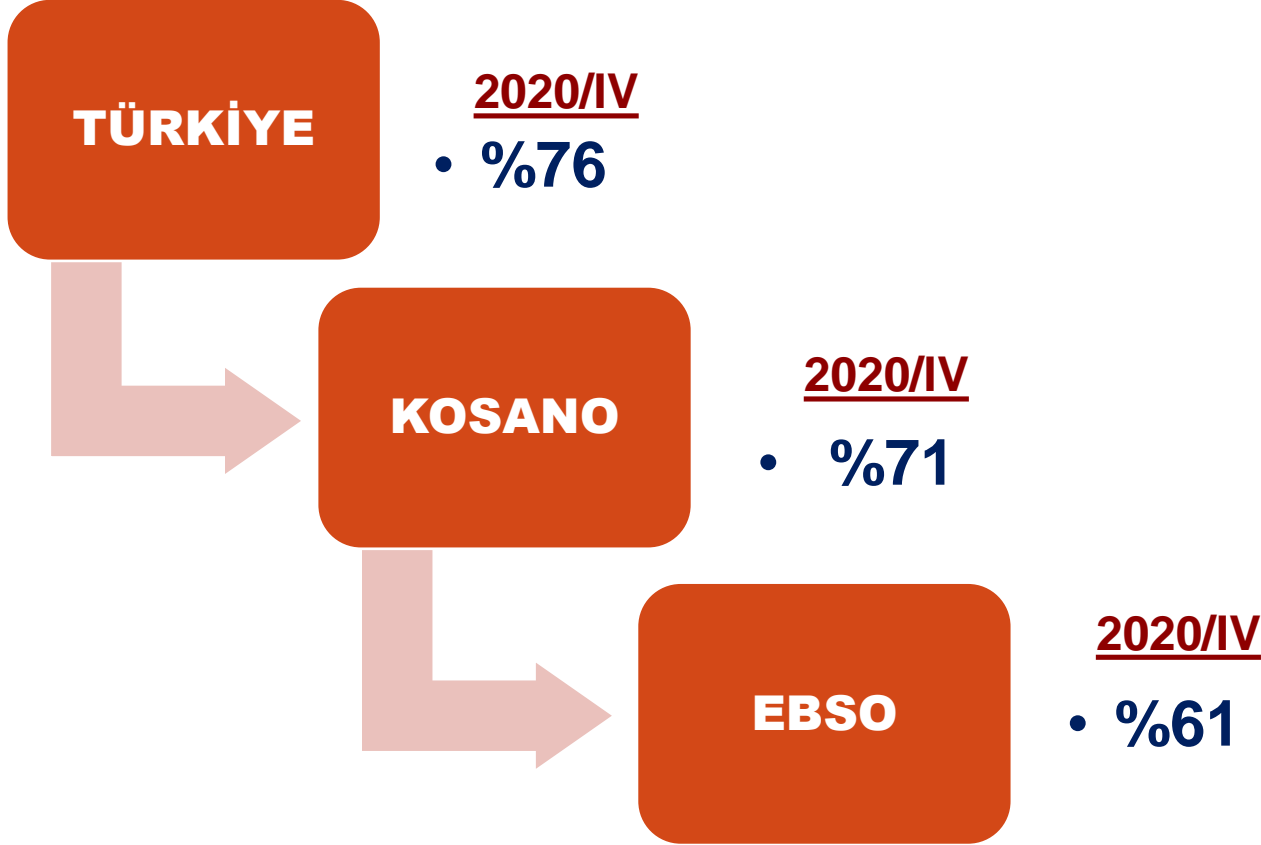
■ EBSO

■ KOSANO

■ TÜRKİYE

2020 yılı IV. çeyrek kapasite kullanım oranı, 2019 yılı IV. çeyrek ile kıyaslandığında, **0,9** puanlık bir artış yaşandığı görülmektedir.

KARŞILAŞTIRMALI KAPASİTE KULLANIM ORANI (%)

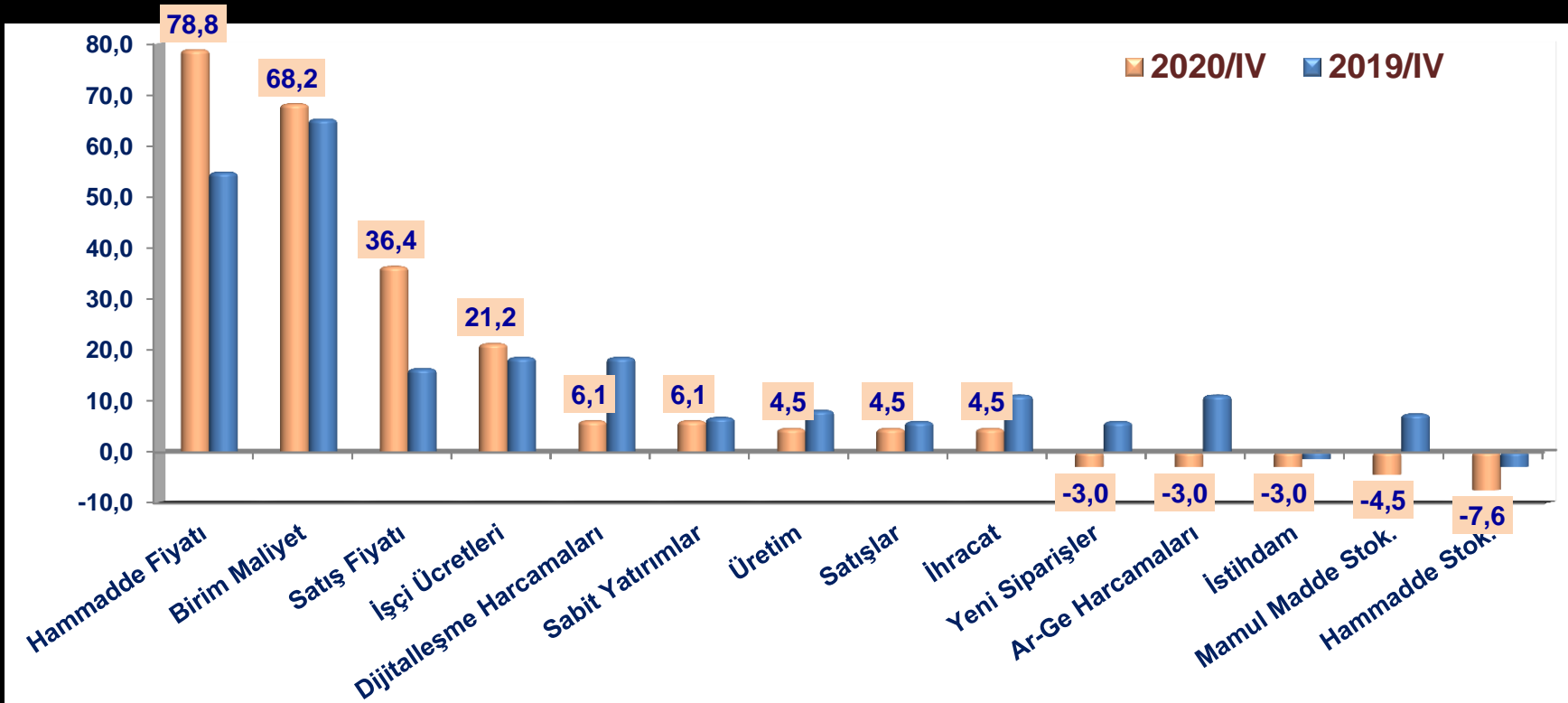
EBSO üyelerinin kapasite kullanım oranının daha düşük görünmesi, teknik olarak işletmelerin geleceği düşünerek gereğinden büyük kurulması ile ilişkilendirilebilir. Bununla birlikte; gerek Türkiye geneli, gerekse Kocaeli ile kapasite kullanım eğilimlerinin benzeşmesi ölçümün sağlıklı olduğunu da ortaya koymakta olup, **bir önceki çeyreğe göre Türkiye genelinde 3 puan, artarken, EBSO’da değişmemiştir.**

2020 YILI IV. ÇEYREK AÇIKLANAN VERİLER

EKONOMİK GÖSTERGELER - TÜRKİYE	2020/III	2020/IV	DEĞİŞİM (%)
Yİ ÜFE (%)	11,4	22,2	94,3
Euro	8,4	9,4	11,3
Dolar	7,2	7,9	9,2
Ekonomik Güven Endeksi	92,2	95,9	4,0
Kapasite Kullanım Oranı (%)	72,8	75,6	3,8
Reel Kesim Güven Endeksi	104,1	106,3	2,1
Tüketici Güven Endeksi	81,2	80,7	-0,6
PMI	54,7	52	-4,9
Karşılıksız İşlemi Yapılan Çekler (Adet)	37.882	33.155	-12,5
Karşılıksız İşlemi Yapıldıktan Sonra Ödenen Çekler (Adet)	8.661	3.819	-55,9

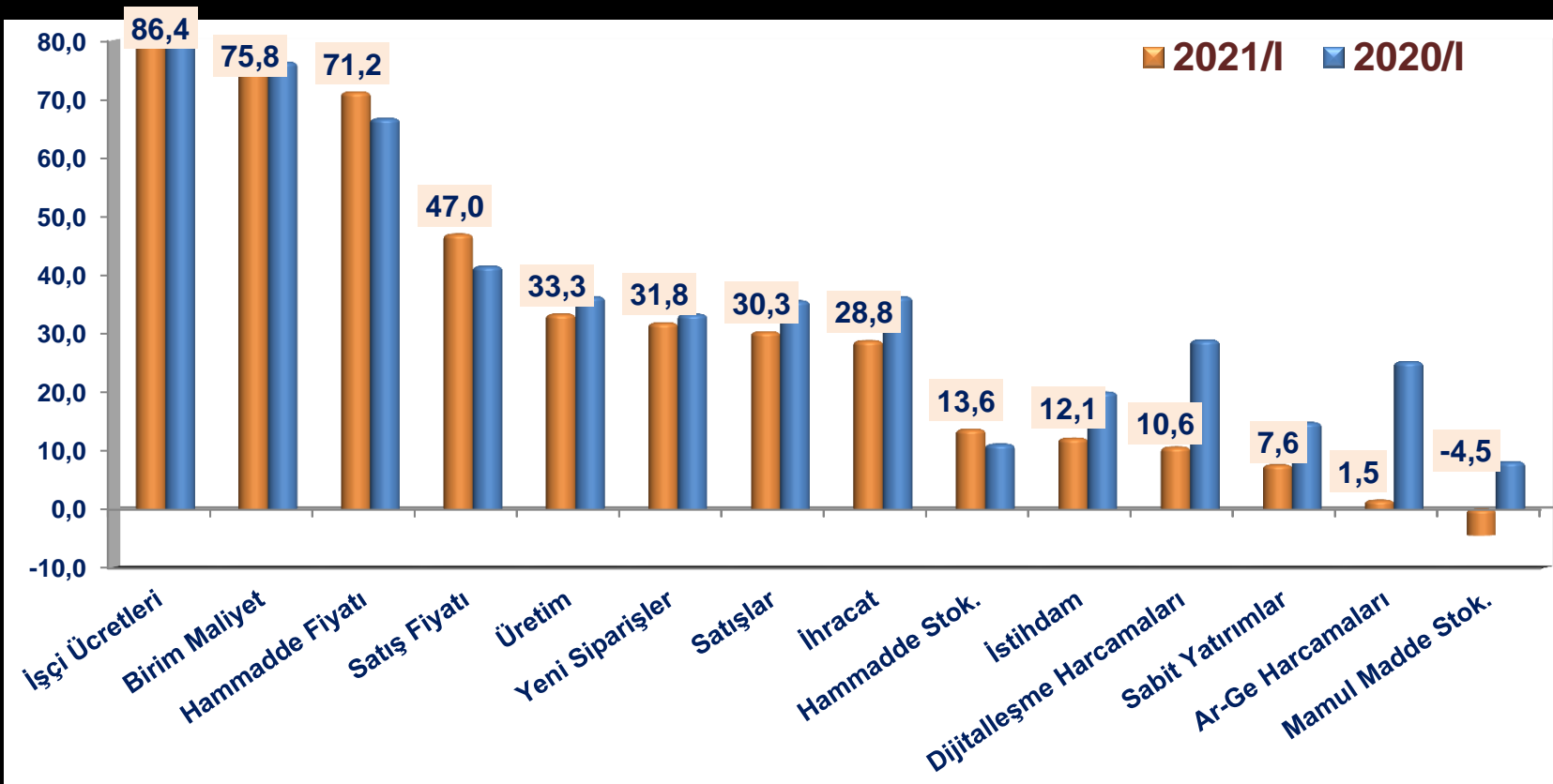
2020 yılı IV. çeyrek verileri, bir önceki çeyrek ile kıyaslandığında; Tüketici Güven Endeksi, PMI ve karşılıksız çek verileri dışında tüm verilerde artış gözlenmiştir.

2020 YILI IV. ÇEYREKTE NET GERÇEKLEŞME

Net gerçekleşme; ilgili başlıklarda gerçekleşen artış ve azalışın farkından elde edilir. Üyelerin **%78,8'i** 2020'nin dördüncü çeyreğinde ilk sırada, **hammadde fiyatlarının** arttığını ifade etmiştir. Onu, birim maliyet ve satış fiyatı izlemiştir.

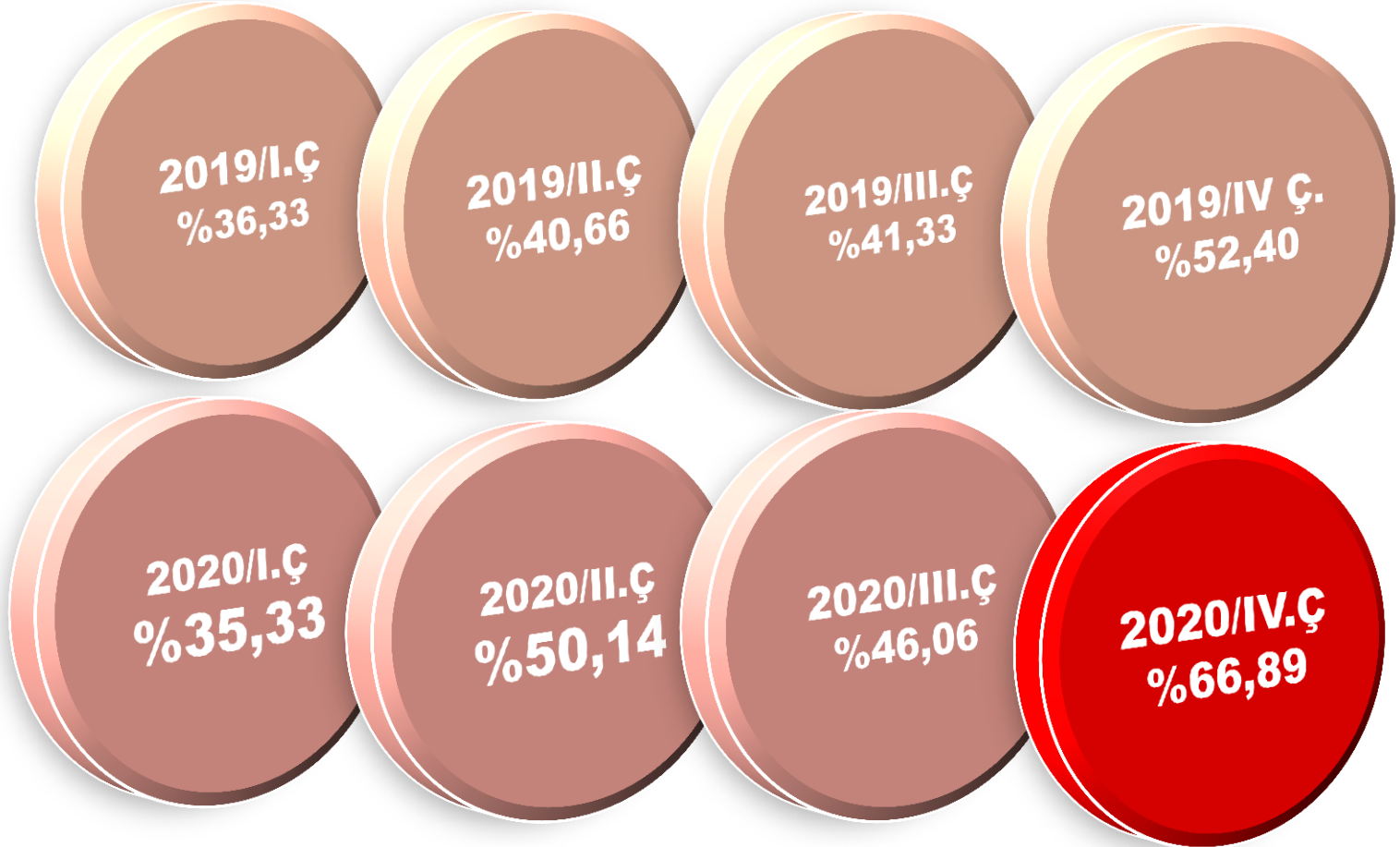
2021 YILI I. ÇEYREK İÇİN NET BEKLENTİLER

Üyelerin **%86,4'ü**, 2021 yılının birinci çeyreğinde **işçi ücretlerinin** ilk sırada artacağını, birim maliyet ve hammadde fiyatının bunu izleyeceğini belirtmiştir.

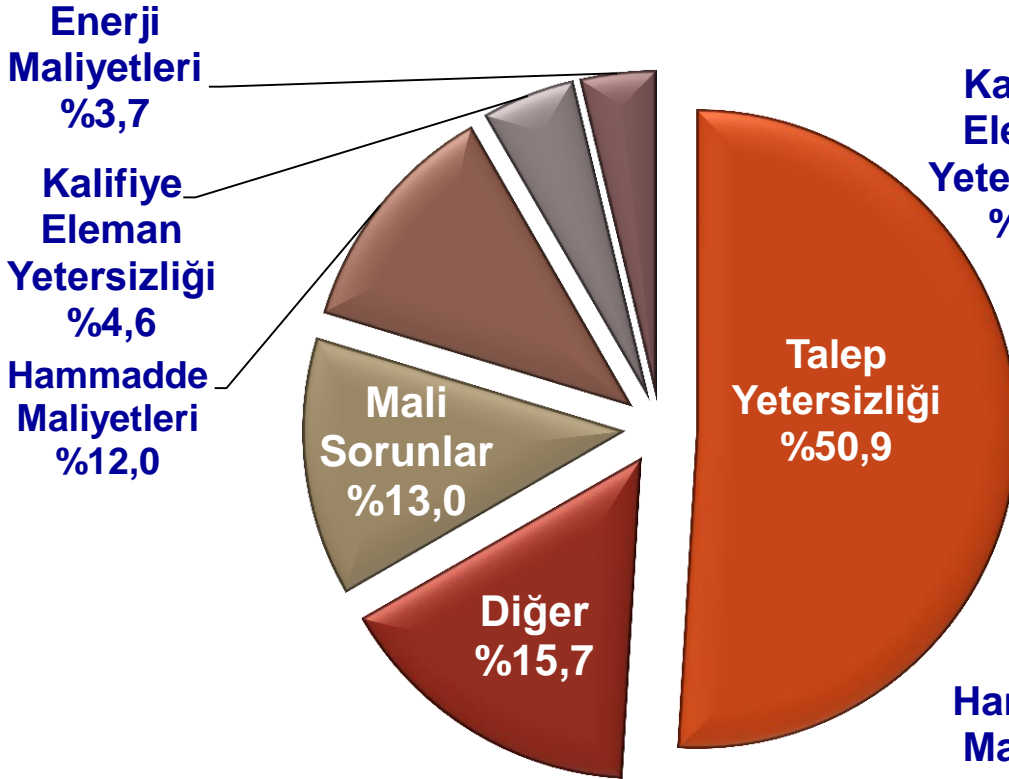
FASON ÜRETİM PAYI

2020 yılı dördüncü çeyrekte **fason üretim oranı %66,89** olarak **gerçekleşmiştir.**

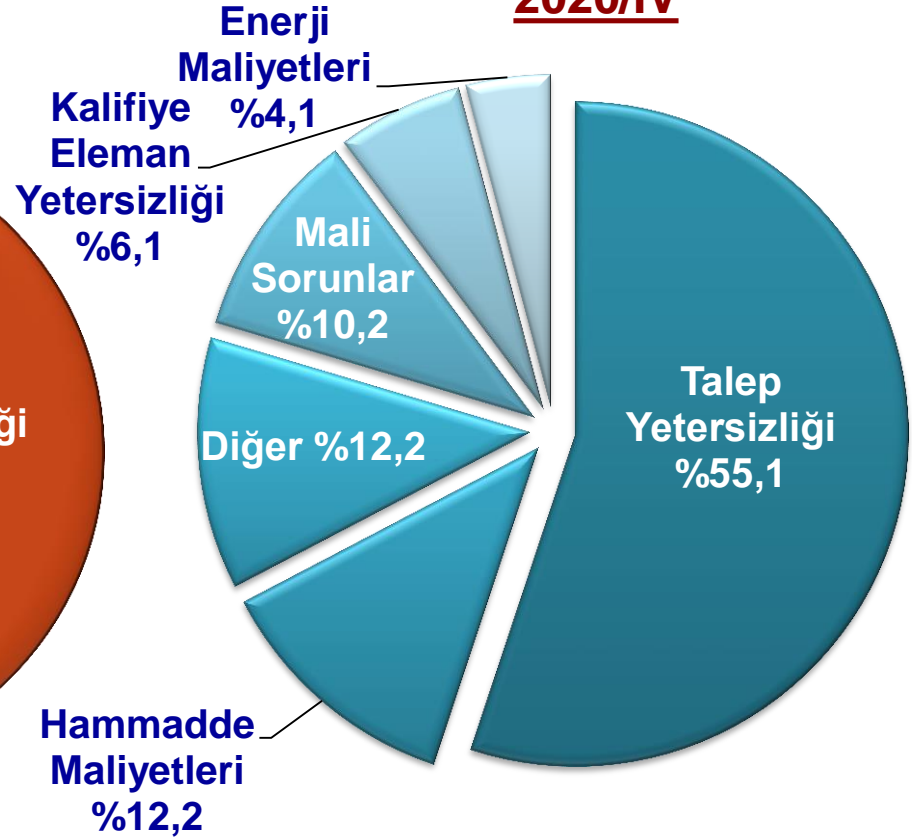

ATIL KAPASİTE İLE ÇALIŞMA NEDENLERİ

2020/III

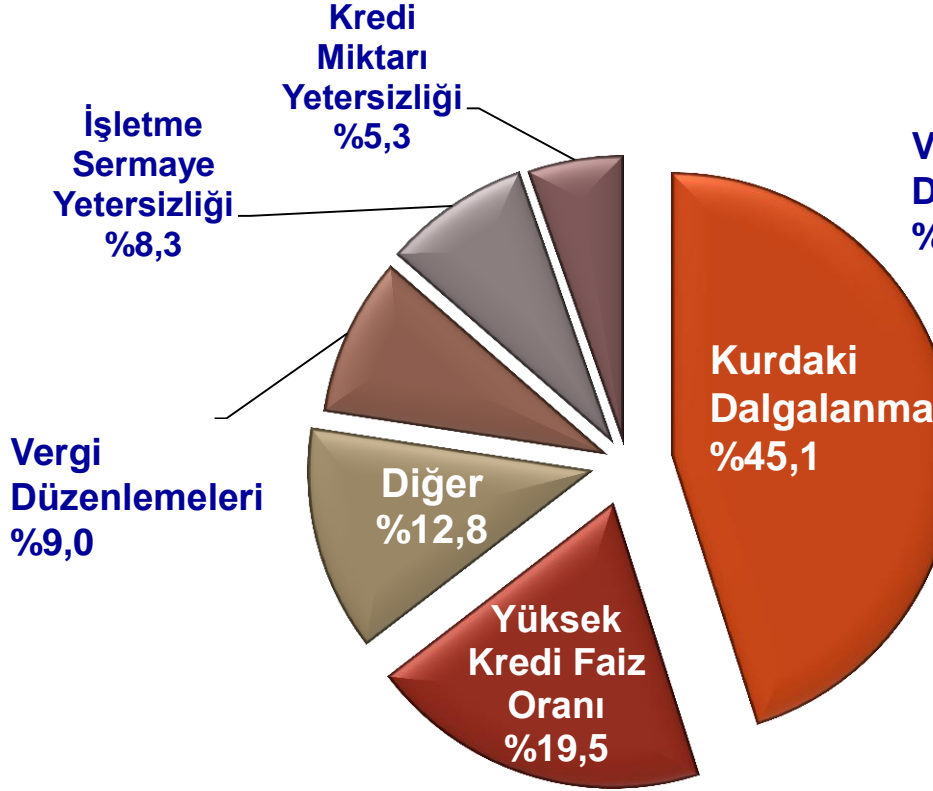
2020/IV

2020 yılının dördüncü çeyreği için ankete cevap veren firmaların **%55,1'i talep yetersizliğini**, atıl kapasite ile çalışmada öncelikli olarak göstermektedir. İkinci sırada diğer sebepler ile hammadde maliyetleri, üçüncü sırada mali sorunlar yer almıştır.

MALİ SORUNLARIN NEDENLERİ

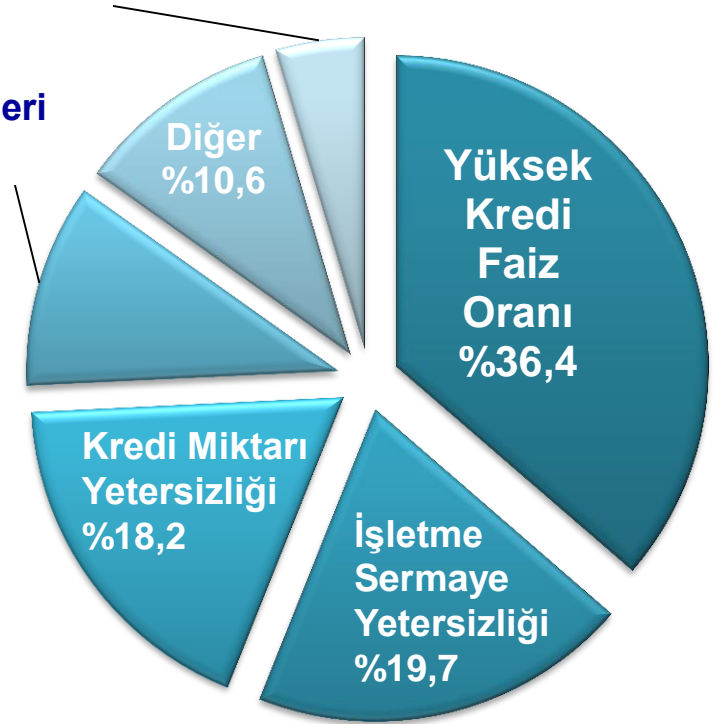
2020/III

2020/IV

Kurdaki Dalgalanma
%4,5

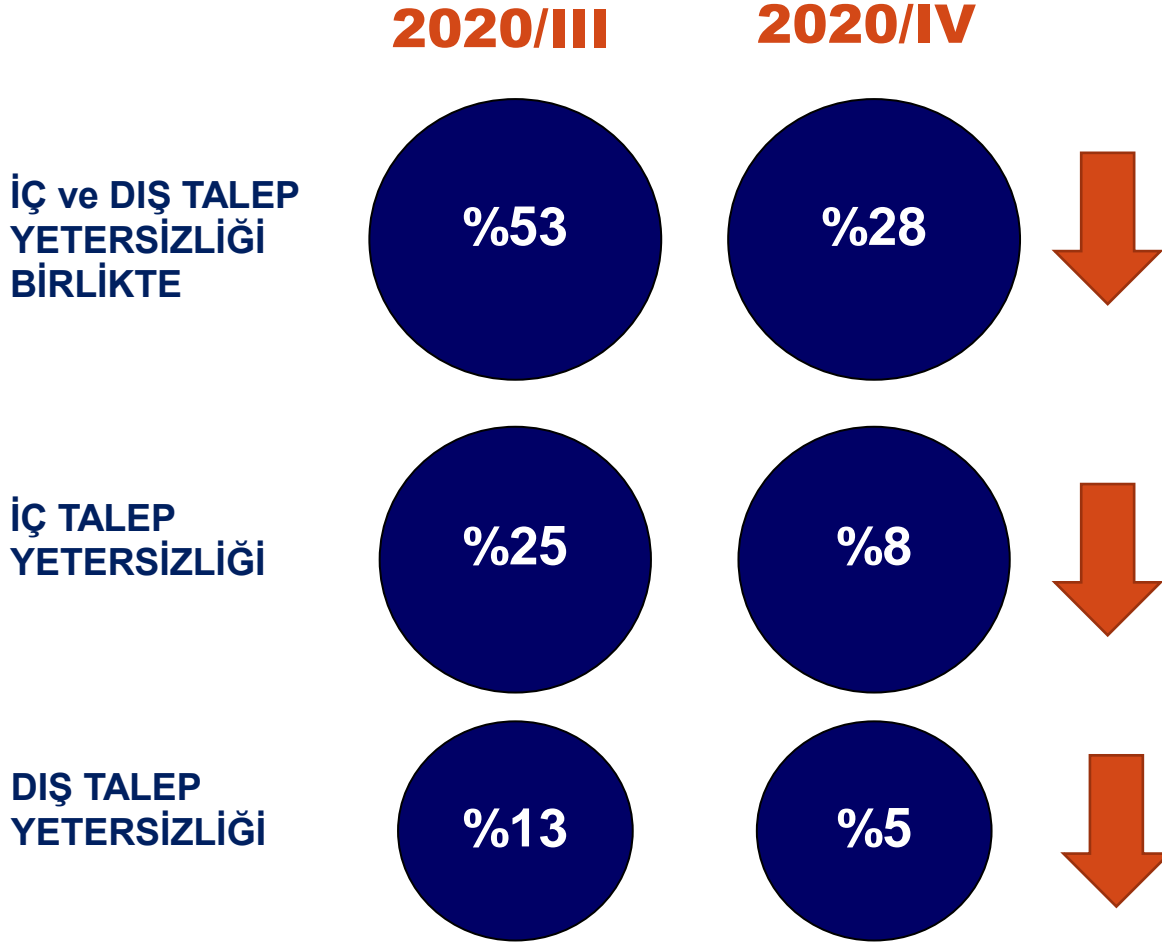
Vergi Düzenlemeleri
%10,6

2020 yılı IV. çeyrekte mali sorunların nedenleri;

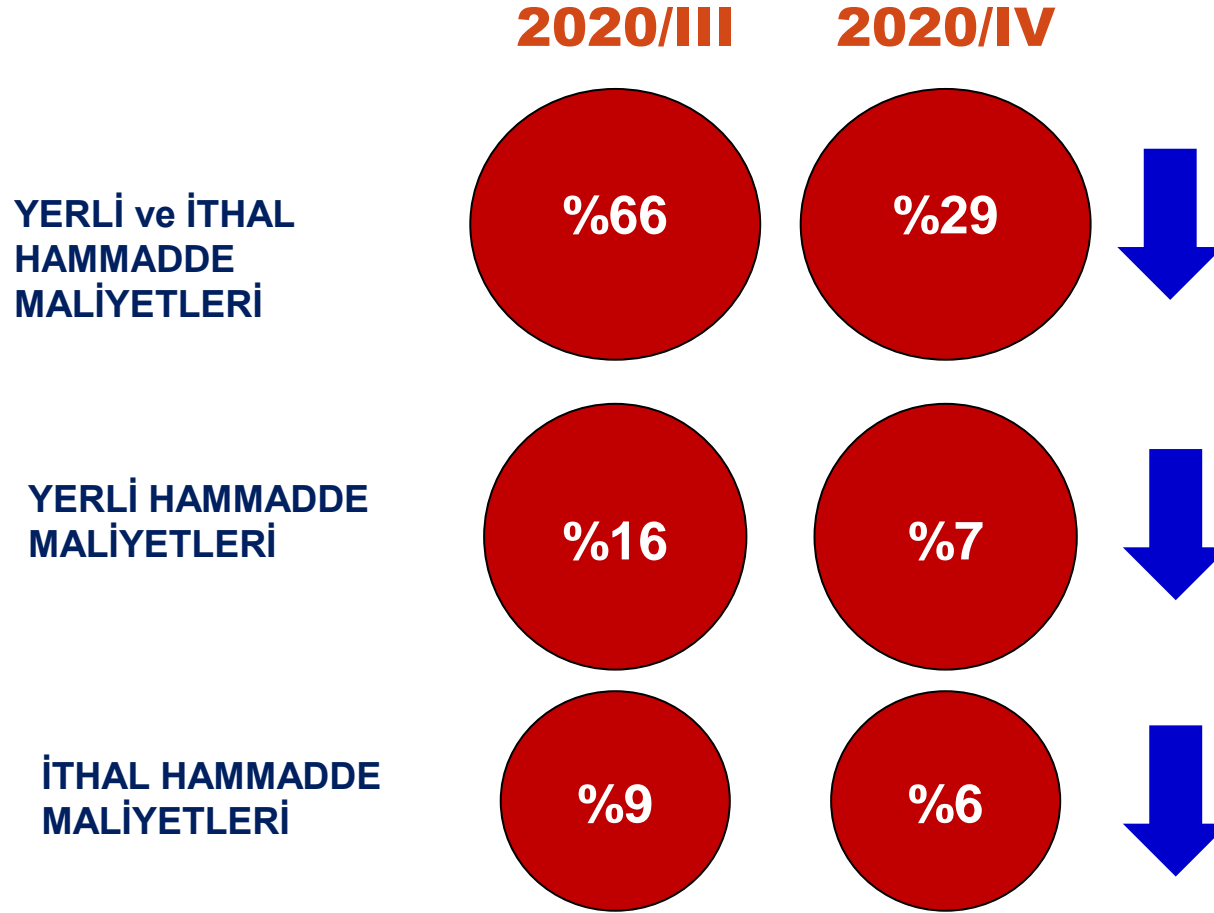
%36,4 ile ilk sırayı **Yüksek Kredi Faiz Oranı**, ikinci sırada **%19,7** ile **İşletme Sermaye Yetersizliği**, üçüncü sırada **%18,2** ile **Kredi Miktarı Yetersizliği** gelmektedir.

TALEP YETERSİZLİĞİ SEBEPLERİ

Atıl Kapasite ile çalışma nedenlerinden ilk sırada gösterilen talep yetersizliğinde 2020 yılı dördüncü çeyrekte firmaların **%28'i** iç ve dış talep yetersizliğinin birlikte yaşandığını belirtmiştir.

HAMMADDE MALİYETLERİ

Atıl Kapasite ile çalışma nedenlerinden 2. sırada gösterilen hammadde maliyetlerinde 2020 yılı dördüncü çeyrekte firmaların **%29'u hem yerli hem de ithal hammadde temininde** sorun yaşamıştır.

EK TABLO 1 ATIL KAPASİTE İLE ÇALIŞMA NEDENLERİ

(%)	Mali Sorunlar	Talep Yetersizliği	Hammadde Maliyetleri	Enerji Maliyetleri	Kalifiye Eleman Yetersizliği	Diğer
2016/I	11,1	18,6	15,3	17,2	20,1	17,8
2016/II	10,8	17,9	18,6	15,2	20,7	16,8
2016/III	10,2	16,3	16,0	16,4	22,7	18,4
2016/IV	9,4	15,3	17,9	17,0	21,7	18,8
2016/YILLIK	10,3	17,0	17,0	16,5	21,3	17,9
2017/I	7,6	17,1	15,9	17,7	23,1	18,6
2017/II	9,9	13,7	18,0	18,6	19,6	20,2
2017/III	8,3	16,5	17,6	18,0	21,0	18,7
2017/IV	6,9	17,7	17,3	21,3	19,9	17,0
2017/YILLIK	8,2	16,3	17,2	18,9	20,9	18,6
2018/I	6,6	15,3	19,2	18,7	22,4	18,0
2018/II	12,1	40,3	18,5	6,5	9,7	12,9
2018/III	14,0	36,3	21,7	5,1	8,3	14,6
2018/IV	18,5	35,7	15,3	5,1	4,5	8,9
2018/YILLIK	12,8	31,9	18,7	8,8	11,2	13,6
2019/I	16,7	41,7	13,7	3,0	2,4	7,1
2019/II	15,8	39,8	13,5	3,8	1,5	9,8
2019/III	22,3	35,8	12,4	4,1	2,6	9,3
2019/IV	12,6	40,7	11,1	7,4	3,0	11,9
2019/YILLIK	16,9	39,5	12,7	4,6	2,4	9,5
2020/I	16,9	46,5	14,1	9,9	2,8	9,9
2020/II	19,3	45,4	11,8	4,2	1,7	17,6
2020/III	13,0	50,9	12,0	3,7	4,6	15,7
2020/IV	10,2	55,1	12,2	4,1	6,1	12,2

EK TABLO 2 MALİ SORUNLARIN NEDENLERİ

(%)	Yüksek Kredi Faiz Oranları	Kredi Miktarı Yetersizliği	İşletme Sermaye Yetersizliği	Vergi Düzenlemeleri	Kurdaki Dalgalanmalar	Diğer
2016/I	16,8	21,7	22,3	20,6	-	18,6
2016/II	18,3	22,5	22,5	21,6	-	15,2
2016/III	15,4	21,0	24,5	20,7	-	18,4
2016/IV	16,2	20,4	22,3	20,3	-	20,8
2016/YILLIK	16,7	21,4	22,9	20,8	-	18,3
2017/I	16,5	23,5	21,2	21,1	-	17,7
2017/II	16,5	22,3	23,4	19,7	-	18,1
2017/III	15,0	22,6	24,2	19,7	-	18,6
2017/IV	13,8	22,4	20,5	21,4	-	21,9
2017/YILLIK	15,5	22,7	22,3	20,5	-	19,1
2018/I	14,5	21,8	22,6	20,7	-	20,3
2018/II	34,7	4,8	8,1	7,3	36,3	11,0
2018/III	34,4	5,2	6,3	4,2	41,7	8,3
2018/IV	35,7	3,8	8,3	6,4	38,2	7,6
2018/YILLIK	29,8	8,9	11,3	9,7	38,7*	11,8
2019/I	38,7	7,1	7,7	4,2	38,1	4,2
2019/II	40,6	4,5	6,8	7,5	33,1	7,5
2019/III	36,3	5,7	7,8	5,7	36,3	8,3
2019/IV	26,7	6,7	11,1	10,4	35,6	9,6
2019/YILLIK	35,6	6,0	8,4	7,0	35,8	7,4
2020/I	27,8	10,1	12,7	7,6	30,4	11,4
2020/II	20,0	8,6	10,7	15,0	27,9	17,9
2020/III	19,5	5,3	8,3	9,0	45,1	12,8
2020/IV	36,4	18,2	19,7	10,6	4,5	10,6

*Son 3 çeyreğin ortalamasıdır.

Kaynak: EBSO Araştırma

EK TABLO 3 FASON ÜRETİM

DÖNEM	FASON ÜRETİMİN TOPLAM ÜRETİM İÇİNDEKİ PAYI (%)
2015/I	26,14
2015/II	30,44
2015/III	41,24
2015/IV	43,28
2016/I	30,14
2016/II	51,85
2016/III	34,78
2016/IV	36,49
2017/I	30,25
2017/II	38,12
2017/III	47,17
2017/IV	27,06
2018/I	25,26
2018/II	21,50
2018/III	48,86
2018/IV	37,91
2019/I	36,33
2019/II	40,66
2019/III	41,33
2019/IV	52,40
2020/I	35,33
2020/II	50,14
2020/III	46,06
2020/IV	66,89